

specifikace: věcná příslušnost krajských soudů k nárokům vycházejícím z ručení podle § 68 odst. 1 ZOK

§ 9 odst. 2 písm. p) o. s. ř.

§ 68 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích (ZOK)

Ncp 132/2020

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného v právní věci

žalobkyně: **CEMEX Czech Republic, s.r.o.**, IČO 27892638
sídlem Laurinova 2800/4, 155 00 Praha 5
zastoupená advokátem JUDr. Karlem Muzikářem
sídlem Křižovnické náměstí 193/2, 110 00 Praha 1

proti
žalovaným: 1) **F.E.**
zastoupený advokátem Mgr. Janem Tomaierem
sídlem Černokostecká 281/7, 100 00 Praha 10

2) **L.V.**
zastoupený advokátem Mgr. Lubomírem Hajkrem
sídlem Wenzigova 1871/5, 120 00 Praha 2

o ručení bývalých členů statutárního orgánu obchodní korporace a o zaplacení 9 997 183,46 Kč s příslušenstvím,

vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 73 Cm 145/2018, o určení věcné příslušnosti,

takto:

K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.

Odůvodnění:

1. Žalobce se svou žalobou doručenou Městskému soudu v Praze (dále jen „předkládající soud“) dne 20. 11. 2018 domáhá vydání rozhodnutí o ručení žalovaných jako bývalých jednatelů obchodní společnosti CEMEX Construction Services s.r.o., IČO 02714523 (dále jen „Společnost“), za splnění řady platebních povinností Společnosti vůči žalobkyni, a dále

rozhodnutí, kterým by žalovaným byla uložena povinnost zaplatit žalobkyni společně a nerozdílně celkově částku 9 997 183,46 Kč s (blíže specifikovaným) příslušenstvím, to vše na podkladě tvrzení o skutečnostech rozhodujících z hlediska § 68 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“).

2. Předkládající soud předložil věc zdejšímu soudu jako soudu nadřízenému podle § 104a odst. 2 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), s tím, že první žalovaný vznesl námitku nedostatku věcné příslušnosti podle § 104a odst. 5 o. s. ř.
3. První žalovaný svou námitku věcné nepřislušnosti krajských soudů k projednání a rozhodnutí věci odůvodnil tím, že založení ručení podle § 68 odst. 1 ZOK, jakož i následné uložení povinnosti k zaplacení pohledávek žalobkyně, které tato eviduje vůči Společnosti, ve výčtu sporů, ke kterým jsou podle § 9 odst. 2 o. s. ř. věcně příslušné krajské soudy, uvedena nejsou. K tomu, aby byla založena věcná příslušnost krajských soudů podle § 9 odst. 2 písm. p) o. s. ř. se podle prvního žalovaného musí jednat o ručení zákonné, přičemž takové ručení musí současně nastat z důvodu porušení péče řádného hospodáře. Ani jedna z uvedených podmínek přitom podle prvního žalovaného v posuzovaném případě splněna nebyla, když ručení podle § 68 odst. 1 ZOK (například na rozdíl od ručení podle § 159 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů) nenastává přímo ze zákona (ex lege), nýbrž až rozhodnutím soudu, který toto ručení případně založí; ručení podle § 68 odst. 1 ZOK současně není ručením, které by vzniklo ze zákona porušením péče řádného hospodáře. Jelikož v projednávané věci je vyloučena i aplikace § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř., když vztah žalobkyně a prvního žalovaného není vztahem mezi obchodní korporací a členem jejího orgánu, první žalovaný uzavřel, že k projednání žaloby jsou příslušné okresní soudy, a tedy nikoliv předkládající soud.
4. Žalobkyně se prostřednictvím svého zástupce k námitce prvního žalovaného při jednání předkládajícího soudu dne 6. 2. 2020 vyjádřila tak, že v projednávané věci se jedná o zákonné ručení, když pojem „zákonné ručení“ je v souvislosti s posuzováním věcné příslušnosti třeba vykládat jako ručení, které nebylo založeno smlouvou. Pokud se jedná o podmínku porušení péče řádného hospodáře, pak žalobkyně vyjádřila přesvědčení, že uvedená podmínka je dána, když (cit.): „pokud by nedošlo k porušení péče řádného hospodáře ve smyslu § 68 odst. 1, tak by zákonné ručení nevzniklo a je otázka, zda žalovaný, resp. statutární orgán porušil ust. § 68 odst. 1, je relevantní pro výsledek tohoto sporu, jestli jsou naplněny podmínky pro založení tohoto zákonného ručení“. Žalobkyně uzavřela, že podmínky § 9 odst. 2 písm. p) o. s. ř. jsou splněny.
5. Druhý žalovaný prostřednictvím svého zástupce při jednání předkládajícího soudu konstatoval, že námitky prvního žalovaného vztahující se k věcné příslušnosti mu přijdou relevantní a měly by se posoudit, když ani komentářová literatura tuto otázku jasně nevykládá; uzavřel, že s těmito námitkami souhlasí.
6. Podle § 68 odst. 1 ZOK, soud může na návrh insolvenčního správce nebo věřitele obchodní korporace rozhodnout, že člen nebo bývalý člen jejího statutárního orgánu ručí za splnění jejich povinností, jestliže a) bylo rozhodnuto, že obchodní korporace je v úpadku, a b) člen nebo bývalý člen statutárního orgánu obchodní korporace věděli nebo měli a mohli vědět, že je obchodní korporace v hrozícím úpadku podle jiného právního předpisu, a v rozporu s péčí řádného hospodáře neučinili za účelem jeho odvrácení vše potřebné a rozumně předpokladatelné.
7. Podle § 11 odst. 1 věta první a druhá o. s. ř., řízení se koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení řízení.
8. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
9. Podle § 9 odst. 2 písm. p) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech zákonného ručení při porušení péče řádného hospodáře.

10. Posledně citované ustanovení § 9 odst. 2 písm. p) o. s. ř., které vymezuje jeden z typů sporů projednávaných v občanském soudním řízení, pro něž je stanovena speciální úprava věcné příslušnosti ve prospěch soudů krajských, je výsledkem novelizace o. s. ř., jež byla realizována prostřednictvím zákona č. 296/2017 Sb., a to s účinností od 30. 9. 2017. Jak se z důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona č. 296/2017 Sb. podává, účelem příslušné novelizace bylo odstranění nedostatků dosavadní procesní úpravy obsažené v § 9 odst. 2 o. s. ř., když ve výčtu věcí, u kterých je (respektive v době před uvedenou novelizací byla) dána věcná příslušnost krajských soudů chybí (respektive v době před uvedenou novelizací chyběly) mimo jiné (cit.): „spory plynoucí z ručení členů volených orgánů právnické osoby vůči osobám stojícím vně korporace při porušení péče řádného hospodáře“, s tím, že „o těchto sporech v současnosti rozhodují okresní soudy, ačkoliv se jedná o spory odborně náročné, u nichž by bylo vhodné využít dosavadní specializaci soudů krajských“.
11. Z obsahu právě citované důvodové zprávy je tedy zřejmé, že účelu založení věcné příslušnosti krajských soudů podle dotčeného § 9 odst. 2 písm. p) o. s. ř. odporuje takový restriktivní výklad (zastávaný přitom prvním žalovaným v jeho námitce nedostatku věcné nepříslušnosti), podle kterého pod pojem „zákonného ručení“ podle dotčeného procesního ustanovení, nelze zahrnovat ručení z rozhodnutí soudu předpokládané v § 68 odst. 1 ZOK. K formalistické interpretaci prvního žalovaného v daném ohledu se přísluší dodat, že „zákonná“ povaha ručení ve smyslu § 68 odst. 1 ZOK je přijímána i odbornou veřejností, která rovněž - zjevně s ohledem na jednoznačnou dikci ust. § 68 odst. 1 ZOK - vychází z toho, že (cit.): „zákonné ručení podle § 68 představuje specifickou sankci za porušení péče řádného hospodáře (viz Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P. Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 194 – 196).
12. S přihlédnutím ke všemu shora konstatovanému dospěl nadřízený soud k závěru, že k projednání a rozhodnutí této věci je dána věcná příslušnost krajských soudů podle (ve vztahu k § 9 odst. 1 o. s. ř.) speciálního § 9 odst. 2 písm. p) o. s. ř., a proto rozhodl způsobem uvedeným ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 19. února 2020

JUDr. František Kučera
předseda senátu